

Η προς Σμυρναίους Επιστολή του αγίου Ιγνατίου του Θεοφόρου (Φώτης Ιωαννίδης, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.)

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

1. Ιγνάτιος Αντιοχείας

Οι πληροφορίες για τον άγιο Ιγνάτιο είναι φτωχές, ενώ αρκετές από τις υπάρχουσες είναι και επισφαλείς. Υποθετική είναι και η χρονολόγηση που αφορά στα περισσότερα βιογραφικά του στοιχεία. Αδιαμφισβήτητα όμως γεγονότα είναι η επισκοπική του διακονία στην Αντιόχεια, η συγγραφή των *Επιστολών* του και ο μαρτυρικός του θάνατος. Άμεση και ακριβής πηγή πληροφόρησης αποτελούν οι επτά γνήσιες *Επιστολές* που ο ίδιος συνέταξε δέσμιος, πορευόμενος με συνοδεία Ρωμαίων στρατιωτών από την Αντιόχεια προς τη Ρώμη τον τόπο του μαρτυρίου του. Πρόκειται για τις *Επιστολές προς Εφεσίους, Μαγνησιείς, Τραλλιανούς και Ρωμαίους*, τις οποίες έγραψε στη Σμύρνη ενώ τις προς *Φιλαδελφείς, Σμυρναίους* και προς *Πολύκαρπον* τις συνέταξε στην Τρωάδα. Με τα κείμενα αυτά κατά βάση ευχαριστεί, νουθετεί, διδάσκει και ενδυναμώνει τους αποδέκτες τους. Στην αρχή των *Επιστολών* του αυτοαποκαλείται «Θεοφόρος», αλλά φαίνεται ότι το ίδιο επίθετο χρησιμοποιεί για να χαρακτηρίσει τους χριστιανούς.

Αρκετές μαρτυρίες για τον άγιο προέρχονται από πολύ μεταγενέστερή του εποχή και μάλλον απηχούν τους ευσεβείς πόθους και τον μεγάλο σεβασμό των χριστιανών προς το πρόσωπο και τη μνήμη του. Τέτοιες είναι οι προερχόμενες από τον 10^ο και 14^ο αιώνα του Συμεών του Μεταφραστή και του ιστορικού Νικηφόρου

Κάλλιστου Ξανθόπουλου οι οποίοι αναφέρουν ότι ο Ιγνάτιος ήταν το παιδί που, σύμφωνα με τις διηγήσεις των ευαγγελιστών, ο Ιησούς έστησε εν μέσω των μαθητών του ως παράδειγμα αθωότητας για την κληρονομία της βασιλείας των ουρανών.

Ο Ιγνάτιος υπήρξε δεύτερος επίσκοπος της εκκλησίας της Αντιόχειας μετά τον άγιο Ευόδιο, αλλά δεν είναι βέβαιο αν χειροτονήθηκε από τον απόστολο Πέτρο. Πάντως γνώρισε κάποιους από τους αποστόλους και συναναστράφηκε μαζί τους. Η διακονία του ήταν μακροχρόνια. Ξεκίνησε περί το έτος 70 και έληξε μεταξύ των ετών 115-117 εξαιτίας του μαρτυρικού και βίαιου θανάτου του την εποχή του Τραϊανού, κατασπαρασσόμενος από τα άγρια θηρία της ρωμαϊκής αρένας. Ο διωγμός ξέσπασε περί το έτος 112 στην περιοχή της Μ. Ασίας και Συρίας, όπου έπαρχος ήταν ο Πλίνιος ο νεότερος. Ο άγιος συνελήφθη και καταδικάστηκε σε θάνατο. Η ποινή όμως θα εκτελούνταν στη Ρώμη, ενώ, τόσο το μαρτύριό του όσο και η διαδικασία της μεταφοράς του εκεί, θα αποτελούσαν αποτρεπτικό παράδειγμα για τη ραγδαία εξάπλωση του Χριστιανισμού σε εκείνες τις περιοχές. Κατά τη μαρτυρική πορεία του σταθμεύει σε διάφορες πόλεις, όπου γίνεται αντικείμενο θερμής υποδοχής και θαυμασμού από μέρους των τοπικών εκκλησιών.

Πάντως, εκείνο που χρειάζεται να επισημανθεί για την ιστορική και θεολογική ακρίβεια είναι το ότι ο άγιος δε διαδέχεται τον απόστολο Πέτρο στην επισκοπή της Αντιόχειας και ούτε είναι τρίτος στη σειρά επίσκοπός της μετά τον Πέτρο και

τον Ευόδιο. Η πάγια πρακτική της αρχαίας Εκκλησίας είναι να μην αριθμεί ως επισκόπους τους αποστόλους, γιατί αυτοί είναι ιδρυτές και όχι επίσκοποι μίας τοπικής εκκλησίας.

Η μνήμη του αγίου τιμάται από την Ορθόδοξη Εκκλησία στις 20 Δεκεμβρίου και από τη Ρωμαιοκαθολική την 1η Φεβρουαρίου.

2. Η Επιστολή προς Σμυρναίους

Η *Επιστολή* γράφεται από την Τρωάδα, όπως ο ίδιος ο Ιγνάτιος μαρτυρεί προς το τέλος της. Αποτελείται από 13 σύντομα κεφάλαια και ακολουθεί τους τυπικούς κανόνες της επιστολογραφίας της εποχής. Η γλώσσα είναι εύληπτη, παρουσιάζει ελάχιστους λατινισμούς και συνοδοιπορεί με το απλό ύφος. Και τα δύο παραπέμπουν στη σαφήνεια και την απλότητα των καινοδιαθηκικών κειμένων από τα οποία επηρεάζονται αλλά και κατ' έναν τρόπο ερμηνεύουν. Παράλληλα προδίδουν και τις δύσκολες συνθήκες κάτω από τις οποίες συντάχθηκαν όλες οι *Επιστολές* όπως βέβαια και η συγκεκριμένη. Πάντως, μέσα από αυτή την απλότητα και λιτότητα γλώσσας και ύφους, ο ιερός Πατέρας αναπτύσσει με θαυμαστό τρόπο τη δογματική ακρίβεια και τα υψηλά θεολογικά νοήματα.

[Συνεχίζεται]